

Jónás—Psyché

Az asszony titkaiból

Psyché újabb életre kel. Ezúttal Pécsen, a Művészetek Háza kamaraszínház-sorozatában. Ma, vasárnap Jónás Judit színművésznék, a pécsi Nemzeti Színház tagjának szerkesztésében és előadásában láthatja a közönség Weöres Sándor múlt századba álmódott, halhatatlan nőalakját.

(Laufer László felvétele)

Psyché a tükör előtt: Jónás Judit.

A sziporkázóan eleven, világos pasztellszínekből és komor tónusokból kimunkált nőalak megszólaltatása több előadóművésznünket foglalkoztatta már. Az első vállalkozás, Csernus Mariann emlékeztető pódiumműsora, főképp könnyedebb ironizáló, pajzánkodó színeket emelte ki a kötet írásából. Most Jónás Judit nagyobb fába vágta a fejszét. Kétrészes (tisztá műsoridejében mintegy kétórás) színpadi összeállításában az „Egy hajdani költő” életének szinte valamennyi fontos elemét — hányattatását, bolyongásait, szerelmeit és kicsapongásait, költészetét és levelezését együttvéve —

vállalta és jeleníti meg. Kosztümben és Werner József korhangulatot, miliőt árasztó díszletelemel között....

Magam egy késő esti főpróbáját láttam éj közepén. A monodramatikus szerkezet színházi előadása vonzó, ígéretes. Hiszen Jónás Judit markánsan intellektuális alakú, tizenéves korától a végzet asszonya szerepét vállaló fiatal nőalakot formál meg igényes játékkultúrával, gazdag hangulati, érzelmi elemekre építve. Érezhetően erős nyomatékot ad a félcigány-származás motívumaira, a költőnő gyermek- és felnőtt korában gyeránt.

Vajon a művésznő mikor, s hogyan találkozott Psychével, aki őt erre az előadásra ihlette?

— A film... — válaszolta. — Tizenkét évesen láttam először Bódy Gábor róla készült alkotását, de akkor az első rész végén hazavittek a szüleim... Később aztán, még a főiskola előtt többször is megnéztem. Ez az elsődleges hatású. Amikor Vas Zoltán Iván rendező két éve Pécsre szerződött, már akkor felajánlotta szövegekönyvét. A darabot ő rendezte volna a stúdiószínházban, de a terv a tavalyi évadban a Tangó miatt időben elcsúszott, majd jöttek bizonyos változások... Vas Zoltán Iván közben külföldre ment dolgozni... Összeszedtem hát minden bátorságomat, s nekiálltam: megcsinálom egyedül, a magam elképzelése, a bennem élő Psyché-kép alapján. Ebben biztatásával a közelmúltban tragikusan elhunyt Sípos László segített a végső elhatározáshoz, Göth János pedig dramaturgiai nézete át a szövegekönyvem.

— Mire fordította a legnagyobb gondot?

— Arra, hogy Psyché, a költőnő életvonala ne különüljön el a verseitől. Hogy egységes legyen.

— Nem zavarta Csernus Mariann korábbi műsora?

— Nem láttam... De fölkerestem őt, a már kész koncepcióval. Sokat beszélgettünk Weöresről, Psychéről, s ez nekem nagyon sokat jelentett, jólesett a biztatása, a segítsége is...

A mű elkészült tehát, s ma este feltárulnak — Weöres Sándor szavaival szólva — „az asszony titkai”. Egy hajdani költőnő, s egy vállalkozó kedvű, mai színésznő.

Wallinger Endre